

Petrol Piyasasında Yapılacak Denetimler ile Ön Araştırma ve Soruşturmalarda Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

BİRİNCİ BÖLÜM **Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar**

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan temin edilen petrol ve madeni yağın doğrudan veya işlenerek güvenli ve ekonomik olarak rekabet ortamı içerisinde kullanıcılara sunumuna ilişkin piyasa faaliyetlerinin gözetimine, denetimine ve yaptırımların uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, petrol piyasasında faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerle ilgili yapılacak denetimler ile bu kişilerin ilgili mevzuat hükümlerine aykırı faaliyet ve işlemleri nedeniyle yapılacak ön araştırma ve soruşturmalarda takip edilecek usul ve esasları kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ile 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen;

Kanun: 04/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununu,

Kurum: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,

Kurul: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu,

Başkan: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkanını,

Başkanlık: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkanlığını,

Daire Başkanı: Denetim Dairesi Başkanını,

Daire Başkanlığı: Denetim Dairesi Başkanlığını,

Uzman: Enerji Uzmanını,

Uzman Yardımcısı: Enerji Uzman Yardımcısını,

Akaryakıt: Benzin türleri, nafta (hammadde, solvent nafta hariç), gazyağı, jet yakıtı, motorin türleri, fuel-oil türleri ile biodizeli,

Ham petrol: Yerden çıkarılan sıvı haldeki doğal hidrokarbonları,

İlgili mevzuat: Petrol piyasasına ilişkin Kanun, yönetmelik, lisans, tebliğ, genelge ve Kurul kararlarını,

Kullanıcı: Petrol kullanımı yapan gerçek ve tüzel kişileri,

Madeni yağ: Baz yağına veya kimyasal sentez yöntemi ile işlenen maddelere, bazı katkıların ilavesi sonucu, hareketli ve temas halinde olan iki yüzey arasındaki sürtünme ve/veya aşınmayı azaltma veya soğutma özelliğine sahip mamul haline getirilen doğal veya yapay maddeleri,

Petrol: Akaryakıt, ham petrol ve ürünleri,

Piyasa: Petrolün temini ve satışı, rafinajı, işlenmesi, depolanması, iletimi, ihrakiye teslimi, taşınması, dağıtımı, bayiliği, kullanımı ve bunlarla ilişkili iş ve işlemlerden oluşan piyasayı,

Şahit numune: Test veya muayene yapılmasının gerekli olduğu hallerde; test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşuna gönderilen numunenin zayi olması veya test sonuçlarına yönelik herhangi bir itiraz olması durumunda başvurulmak üzere denetimle görevli kişi tarafından alınan numuneyi,

Teknik düzenleme: Petrolün ve madeni yağın, ilgili idari hükümler de dahil olmak üzere, özellikleri, işleme ve üretim yöntemleri, bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri hususlarından biri veya birkaçını belirten ve uyulması zorunlu olan her türlü düzenlemeyi,

Ulusal marker: Akaryakıtta; rafineri çıkışında, gümrük girişinde, sanayide yan ürün olarak veya diğer şekillerde üretilen akaryakıtta ise ticari faaliyete konu edilmeden önce eklenecek ve akaryakıtın özelliklerini bozmayacak niteliği haiz kimyasal ürünü,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetimlere İlişkin Usul ve Esaslar

Denetim

Madde 5- Denetim, petrol piyasasında faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerin piyasaya ilişkin faaliyetlerinin ve hesaplarının ilgili mevzuat hükümlerine uygunluğunun incelenmesi ve bu kişilerce piyasaya arz edilen petrol ve madeni yağın teknik düzenlemelere uygunluğunun araştırılması; hata, aykırılık, usulsüzlük ve suistimallerin tespit edilmesi halinde ilgili kanunlarda öngörülen gerekli yaptırımların uygulanması suretiyle yapılan çalışmalardır.

Denetimlerin Yürütülmesi

Madde 6- Kurum, piyasa faaliyetlerini kendi personeli veya kamu kurum ve kuruluşları ile özel denetim kuruluşlarından hizmet alımı yoluyla denetime tâbi tutar.

Hizmet alımı yoluyla gerçekleştirilecek denetimlere ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

7, 8 ve 9 uncu maddelerde belirtilen yetki ve yükümlülükler ile 10 uncu maddede belirtilen ilkeler, Kurum adına denetim yapmakla yetkilendirilen diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel denetim kuruluşları için de geçerlidir.

Denetlenen Gerçek veya Tüzel Kişilerin Yükümlülükleri

Madde 7- Denetlenen gerçek veya tüzel kişiler;

a) İşletme, tesis ve yatırımları ile yasal defter kayıtları ve belgelerini Kurum denetimine sunmakla,

b) Piyasa faaliyetine konu olan her türlü emtiyanın incelenmesini ve numune alınmasını sağlamakla,

c) Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personeli tarafından gerekli görülen her türlü bilgi, belge ve defterin aslını ibraz etmekle, istenmesi halinde suretlerini zamanında vermekle ve personelin çalışmasına elverişli bir ortam sağlamakla,

d) İstenildiğinde yazılı ve/veya sözlü bilgi vermek ve/veya düzenlenen tutanakları imzalamakla,

e) Hesap, işlem ve mali tabloları ile iç kontrol sistemlerini denetime uygun ve hazır hale getirmekle,

yükümlüdür.

Denetlenen gerçek veya tüzel kişiler, gizlilik gerekçesiyle bilgi, belge ve numune vermekten imtina edemez.

Denetim Yapan Kurum Personelinin Yetkileri

Madde 8- Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personeli;

a) Denetlemekle görevlendirildiği tesis ve işletmeler ile piyasa faaliyetine konu olan her türlü emtiayı inceleme, bu emtiadan numune alma ve yetkilendirildiği takdirde bu tesis ve işletmeleri Kurul kararı alınıncaya kadar mühürlemeye,

b) Gerekli görülen her türlü bilgi ve belgeyi isteme, yasal defter kayıtlarını inceleme, bunların suretlerini alma ve yerinde inceleme yapmaya,

c) Konu ile ilgili yazılı veya sözlü bilgi isteme ve gerekli tutanakları düzenlemeye,

d) Görevinin gerektirdiği durumlarda, kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlardan bilgi ve belge istemeye,

e) Görev alanına giren konularda ve ilgili mevzuatın uygulanmasında ortaya çıkan ihtiyaçlar çerçevesinde inceleme ve araştırma yapmaya, görüş ve önerilerini Kuruma sunmaya,

f) Görevinin gerektirdiği durumlarda, mülki amirler ve emniyet güçleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarından yardım istemeye,

yetkilidir.

Denetim Yapan Kurum Personelinin Yükümlülükleri

Madde 9- Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personeli;

a) İlgili gerçek veya tüzel kişiler tarafından kendisine tevdi edilen defter ve belgeleri işlerinin gerektirdiği süre içerisinde muhafaza ve işin bitiminde iade etmekle,

b) Denetim faaliyeti dolayısıyla edindiği bilgilerden gizlilik taşıyanları, kanunen yetkili kılınanlardan başkasına açıklamamak ve doğrudan veya dolaylı şekilde kendi veya üçüncü kişiler yararına kullanmamakla,

c) Defter kayıtları ve belgeler üzerinde incelemenin gereği olan işaretler dışında; şerh, ilave ve düzeltme yapmamakla,

d) Denetim yaptığı yerlerde, görev ve sıfatının gerektirdiği saygınlığı ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmamak ve yönetime müdahale etmemekle,

yükümlüdür.

Denetimde Uyulacak İlkeler

Madde 10- Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personeli, denetim faaliyeti sırasında aşağıdaki ilkelere uyar:

- a) Denetim faaliyeti sırasında, sonuçların değerlendirilmesinde ve denetim raporunun hazırlanmasında tarafsız bir bakış açısına sahip olmak,
- b) Dürüstlük ve tarafsızlığını etkileyebilecek hiçbir müdahaleye imkan vermemek,
- c) Denetim faaliyetine ilişkin çalışmaların her aşamasında, görevinin gerektirdiği özen ve titizliği göstermek,
- d) Bu Yönetmelikle düzenlenen denetim ilke ve esaslarının yanı sıra genel kabul görmüş denetim ilke ve esaslarına uymak,
- e) Denetim sırasında piyasayı olumsuz yönde etkileyebilecek derecede önem arz eden hususların tespit edilmesi halinde, denetim faaliyetinin sonuçlanmasını beklemeksizin Kurumu derhal bilgilendirmek.

Denetim Yapmakla Görevli Personelin Kendisini Tanıtma Zorunluluğu

Madde 11- Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personeli ile Kurum adına denetim yapmakla yetkilendirilen diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel denetim kuruluşlarına ait personel, göreve başlamadan önce kimlik belgesi ve görevlendirme yazısıyla kendisini denetlenen gerçek kişi veya tüzel kişi yetkilisine tanıtmak zorundadır. Personelin görevlendirme yazısında denetimin amacı, kapsamı, süresi ve yetkinin çerçevesi yer alır.

Yazışma Usulü

Madde 12- Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personeli, görevinin gerektirdiği durumlarda ilgili kişi, kurum ve kuruluşlar ile yapacağı yazışmaları ilgili hizmet birim amiri aracılığıyla veya yetkilendirilmesi durumunda doğrudan yapar. Kurum adına denetim yapmakla yetkilendirilen diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel denetim kuruluşları, denetimin gerektirdiği yazışmaları doğrudan yapar.

Raporların Sunulması

Madde 13- Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personeli tarafından düzenlenen rapor ile Kurum adına denetim yapmakla yetkilendirilen diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel denetim kuruluşları tarafından düzenlenen ve mevzuat ihlali tespitini içeren rapor, tutanak veya yazılar, ilgili hizmet birim amirine iletilir. İlgili hizmet birim amiri, kendi görüşünü de belirtmek suretiyle rapor, tutanak veya yazıları Başkanlığa sunar. Başkan, söz konusu rapor, tutanak ve yazıları Kurul gündemine öncelikle alır.

Yaptırımlar

Madde 14- Kurum personeli ya da Kurum adına denetim yapmakla yetkilendirilen diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel denetim kuruluşları tarafından yapılan denetimlerde ilgili mevzuat hükümlerine aykırılık tespit edilmesi halinde, Dördüncü Bölümde yer alan hükümler çerçevesinde işlem yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İhbar ve Şikayet, Ulusal Marker Kontrolü, Numune Alma,

Analiz ve Mühürleme

İhbar ve Şikayetler

Madde 15- Piyasa faaliyetlerine ilişkin ihbar ve şikayetler doğrudan Kuruma yapılır.

Akaryakıt ve madeni yağın niteliğine ilişkin tüketici ihbar ve şikayetleri öncelikle bunların satın alındığı kişiye ve/veya bu kişinin tedarikçisine yapılır. Yapılacak şikayete otuz gün içerisinde hiç veya tatmin edici cevap alınamadığı takdirde Kuruma müracaat edilebilir. Teknik düzenlemelere uygun olmayan akaryakıt ve madeni yağ ikmal edenler tüketiciye verdikleri zarar ve hasarları tazmin etmekle yükümlüdür. Zarar ve hasarların tazmini hususunda taraflar arasında anlaşmazlık olması halinde 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile buna ilişkin diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Kuruma sunulan ihbar ve şikayet dilekçelerinde; şikayetçinin adı-soyadı, imzası, T.C kimlik numarası ile iş veya ikametgah adresinin belirtilmesi gerekir. İhbar ve şikayet dilekçelerine ihbar veya şikayete konu satış belgesinin aslı veya fotokopisi ile konu ile ilgili daha önce yapılan başvuru ve işlemlere ilişkin bilgi ve belgeler eklenir.

Dağıtıcılar, kendi tescilli markası altında yapılan faaliyetlere ilişkin kalite kontrol izlemesini etkin biçimde yapmak, bayilerinin ilgili mevzuat çerçevesinde yapılan tek elden satış sözleşmesine uygun piyasa faaliyeti yapıp yapmadığını denetlemek ve bayiliğin iptal edilmesi halinde gerekçeleriyle birlikte Kuruma bildirmekle yükümlüdür. Dağıtıcı lisansı sahipleri, yaptıkları piyasa faaliyetleri ile ilgili olarak, kullanıcılardan gelen şikayet başvurularını izlemek ve değerlendirmekle yükümlüdür. Dağıtıcı lisansı sahipleri, şikayet başvurularını başvuru tarihinden itibaren en geç otuz gün içerisinde yazılı olarak cevaplar ve gerekli işlemi yapar. Şikayet başvurularına ilişkin olarak yapılan işlemler dağıtıcı lisansı sahiplerince kayıt altına alınır ve talep edilmesi halinde Kuruma verilir.

Kurumca yapılan değerlendirme sonucu işleme konulan ihbar ve şikayet üzerine, gerekirse Kurum personeli veya Kurum adına denetim yapmakla yetkilendirilen diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel denetim kuruluşları vasıtasıyla numune alınmak suretiyle şikayet konusu akaryakıt ve madeni yağın teknik düzenlemelere uygun olup olmadığı akredite laboratuvar analiziyle belirlenir.

İhbar ve şikayet konusunun akaryakıt ve madeni yağın teknik düzenlemelere uymadığı yönünde olması ve yapılan laboratuvar analizinin bu iddiayı doğrulamaması halinde, ihbar ve şikayet Kurul gündemine alınmaksızın işlemde kaldırılır.

Lisanssız piyasa faaliyeti yapıldığı ya da kaçak veya menşei belli olmayan ürün ikmal edildiği konusundaki somut ihbar ve şikayetler ile adli veya mülki makamlar, kolluk kuvvetleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının bu konudaki bildirimleri üzerine; Başkan, konunun aciliyetini, delillerin kaybolma ve karartılma ihtimalini değerlendirerek denetim başlatabilir, başka merciler tarafından başlatılmış olan denetimlere katılmak üzere Kurum personeli görevlendirebilir, Kurum adına denetim yapmakla yetkilendirilen diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel denetim kuruluşlarını talimatlandırabilir. Denetimle görevli personel,

kendisinin veya ihbar ve şikayet sahibinin ya da bildirim yapan mercilerin tespitleri üzerine, lisanssız piyasa faaliyeti yapıldığı ya da kaçak veya menşei belli olmayan ürün ikmal edildiği hususunda ciddi emarelere ulaşırsa, söz konusu faaliyeti veya ürün ikmalini geçici olarak mühürleme suretiyle durdurur. Bu konuda gerekirse adli ve mülki makamlardan Kanununun 13

üncü maddesi uyarınca yaptırım talebinde bulunur. Yapılan işlem Kurul gündemine öncelikle alınır. Kurul, gerek görürse konu hakkında ön araştırma ve/veya soruşturma açılmasına karar verir.

Diğer mevzuata göre suç oluşturan işlemlerin tespiti halinde durum en kısa sürede ilgili mercilere bildirilir.

Ulusal Marker Kontrolü, Numune Alma, Test ve Analiz

Madde 16- Denetim, ön araştırma ve soruşturmalarda, gerek görülmesi halinde seyyar kontrol cihazı ile ulusal marker kontrolü yapılır ve/veya test ve analiz yapılmak üzere numune alınır. Seyyar kontrol cihazı ile yapılan ulusal marker kontrolü ile ilgili olarak, bir örneği Ek-1'de yer alan Ulusal Marker Tespit Tutanağı üç nüsha olarak düzenlenir. Düzenlenen tutanağın bir nüshası ilgili gerçek veya tüzel kişiye verilir, bir nüshası ise işlem yapılmak üzere Kurumda saklanır. Marker kontrolü, Kurum adına denetim yapmakla yetkilendirilen diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel denetim kuruluşları tarafından yapılmış ise, tutanağın bir nüshası bunlarda kalır.

(Değişik Fıkra: 23/02/2008 Sayı 26796 R.G Md.1) "Ulusal markerin gerekli şart ve seviyede bulunmadığının tespiti halinde, 10/9/2004 tarihli ve 25579 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Petrol Piyasasında Uygulanacak Teknik Kriterler Hakkında Yönetmelikte öngörülen analizler yapılmak üzere numune alınır. Aynı zamanda, geçici mühürleme yapılarak adli işlemler için ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur. Bu durum, Kanununun 19 ve 20 nci maddelerinde öngörülen idari para cezası ve idari yaptırımların uygulanmasına engel teşkil etmez."

Valilikler, denetim yapmakla görevli personelin başvurusu halinde, ulusal marker kontrolü yapılması ve numune alınması sırasında Kanununun 18 inci maddesi uyarınca gerekli emniyet tedbirlerini almakla yükümlüdür.

Alınacak numune miktarının belirlenmesi ile alınma şekli ve usulü, ilgili TS standartlarında belirtildiği şekilde yapılır.

(Değişik fıkra : 31 Ekim 2008 Sayı: 27040, Md. 1) Numune, ürünün yapısına ve özelliğine göre, test ve analizlerin gerektirdiği ölçüyü aşmamak üzere biri şahit numune olmak üzere dört takım halinde alınır. Alınan numuneler için bir örneği Ek-2'de yer alan Numune Alma Tutanağı üç nüsha olarak düzenlenir. Düzenlenen tutanağın bir nüshası ilgili gerçek veya tüzel kişiye verilir, bir nüshası ise işlem yapılmak üzere Kurumda saklanır. Numune alma işlemi, Kurum adına denetim yapmakla yetkilendirilen diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel denetim kuruluşları tarafından yapılmış ise, tutanağın bir nüshası bunlarda kalır.

Numuneler, mühürleri bozulmadan açılmayacak şekilde mühürlenir ve üzerlerine tutanakla ilişkisini gösterecek şekilde bir örneği Ek-3'de yer alan Numune Etiketleri konulur.

(Değişik fıkra : 31 Ekim 2008 Sayı: 27040, Md. 1) Alınan numunelerin bir adeti ilgili gerçek veya tüzel kişiye verilir. Diğer üç adet numune ise, bir örneği Ek-4'de yer alan Numune Teslim Tutanağı ile laboratuvara teslim edilir veya gönderilir. Laboratuvar şahit numuneyi yedi gün içerisinde saklar. Şahit numune, test ve analiz raporunun tanzim tarihini izleyen doksan gün içerisinde konuya ilişkin herhangi bir adli veya idari soruşturma başlatılmaması halinde imha edilebilir. Adli veya idari soruşturma başlatılması halinde, şahit numune soruşturma ve yargı süreci tamamlanana kadar laboratuvar tarafından saklanır.

(Değişik fıkra : 31 Ekim 2008 Sayı: 27040, Md. 1) Alınan numunelerin analizi, akreditasyon kuruluşları tarafından akredite edilmiş sabit ve gezici laboratuvarlar vasıtasıyla yapılır. Laboratuvara teslim edilen veya gönderilen numunelere analiz listesi eklenmemişse, Petrol Piyasasında Uygulanacak Teknik Kriterler Hakkında Yönetmelikte öngörülen analizler yapılır. Laboratuvar, yapılması istenilen analizleri numune özellikleri değişime uğramadan yapar ve sonucunu bir raporla tespit eder. Laboratuvar, raporun bir nüshasını muhafaza eder, birer nüshasını da lisans sahibine ve gereği yapılmak üzere Kuruma gönderir.

Akaryakıt ve madeni yağ numunelerinin analizi, Petrol Piyasasında Uygulanacak Teknik Kriterler Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yapılır.

(Değişik fıkra : 12 Eylül 2006 Sayı: 26287, Md. 1) Test ve analiz giderleri Kurumca karşılanır.

Mühürleme

Madde 17- (Değişik fıkra: 23.02.2008 Sayı 26796, Md.2) "Akaryakıt veya madeni yağın teknik düzenlemelere uygun olmadığı veya akaryakıtta ulusal markerin gerekli şart ve seviyede bulunmadığının tespit edilmesi halinde, bunların piyasaya arzı geçici olarak mühürleme suretiyle durdurulur ve yapılan işlem Kurul gündemine öncelikle alınır. Akaryakıt veya madeni yağın teknik düzenlemelere uygun olup olmadığı akredite laboratuvar analiziyle tespit edilir."

Piyasada lisans almaksızın lisansa tabi faaliyetlerin yapıldığının tespit edilmesi halinde, faaliyetin yürütüldüğü tesis veya işletme herhangi bir ön araştırma ve soruşturma yapmaya gerek olmaksızın, lisans alınmaya veya söz konusu tesis Kanuna göre lisans gerektirmeyen faaliyet gösterecek hale getirilinceye kadar geçici olarak mühürlenir ve yapılan işlem Kurul gündemine öncelikle alınır.

Akaryakıt istasyonu kapsamında sürdürülen bayilik faaliyetlerinin ilgili mevzuata aykırılığının tespit edilmesi halinde, anılan istasyonda yapılan akaryakıt ikmal geçici olarak mühürleme suretiyle durdurulur ve yapılan işlem Kurul gündemine öncelikle alınır.

Mühürleme işleminin yapılmasıyla ilgili olarak, gerekirse adli ve mülki makamlardan Kanunun 13 üncü maddesi uyarınca yaptırım talebinde bulunulur.

Mühürleme işlemi ile ilgili olarak bir örneği Ek-5'de yer alan Mühürleme Tutanağı üç nüsha olarak düzenlenir. Mühürleme Tutanağının bir nüshası ilgili gerçek veya tüzel kişiye verilir, bir nüshası ise işlem yapılmak üzere Kurumda saklanır. Mühürleme, Kurum adına denetim yapmakla yetkilendirilen diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel denetim kuruluşları tarafından yapılmış ise, tutanağın bir nüshası bunlarda kalır. Mühürleme işlemi, işletmenin veya tesisin görünür bir yerine levha asılmak suretiyle üçüncü şahıslara duyurulur.

Mühürler, gerektiğinde Kurum veya Kurum adına denetim yapmakla yetkilendirilen diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel denetim kuruluşlarının personeli tarafından sökülür. Mühürler sökülmeden önce, mühürlerin düzgünlüğü ve üzerindeki bilgilerin doğru olup olmadığı kontrol edilir.

Yetkililer dışında mührün bozulması halinde Kurum, ilgili makama suç duyurusunda bulunur. Lisans iptaline veya mühürlemeye rağmen, faaliyetlerini sürdüren gerçek kişiler ile tüzel kişilerin yetkilileri hakkında Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Tutanak İmzalamaktan İmtina Edilmesi

Madde 18- Denetim, ön araştırma ve soruşturmalarda; marker kontrolü, numune alma ve mühürlemeye ilişkin tutanakların düzenlenmesi sırasında ilgili gerçek veya tüzel kişinin, sorumlu yetkilisinin veya vekilinin yerinde bulunmaması veya tutanağı imzalamaktan imtina etmesi durumunda, düzenlenen tutanak denetim yapmakla görevli personel tarafından imzalanarak bir sureti ilgiliye verilir. İlgililerin sureti almaktan imtina etmesi veya herhangi bir ilgili bulunmaması durumunda tutanak, 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca tebliğ edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ön Araştırma ve Soruşturmalara İlişkin Usul ve Esaslar

(Değişik md. 23.02.2008 Sayı 26796 RG Md.3) Ön Araştırma ve Soruşturma

Madde 19- Kurul, resen veya kendisine intikal eden ihbar veya şikayetler üzerine, petrol piyasasında faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerin ilgili mevzuat hükümlerine aykırı faaliyet ve işlemleri nedeniyle, doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için ön araştırma yapılmasına karar verir.

Ön araştırma yapılmasına karar verilmesi halinde Başkan, ön araştırmayı yürütmek üzere Daire Başkanlığını görevlendirir. Ön araştırma, Kurumda görevli Uzman ve/veya Uzman Yardımcıları vasıtasıyla Daire Başkanlığı koordinasyonunda yürütülür. Daire Başkanı, gerekirse konu hakkında ilgili hizmet birimlerinden yazılı görüş talep edebilir.

Ön araştırma yapmakla görevlendirilen Kurum personeli, görevlendirildiği tarihten itibaren en geç otuz gün içinde elde ettiği bilgileri, delilleri ve konu hakkındaki görüşlerini içeren ön araştırma raporunu Daire Başkanlığına iletir. Daire Başkanı, kendi görüşünü de belirtmek suretiyle raporu Başkanlığa sunar.

Ön Araştırmanın Sonuçlanması

Madde 20- Ön araştırma raporu, Başkan tarafından Kurul gündemine öncelikle alınır. Kurul, raporu değerlendirerek soruşturma açılıp açılmamasına karar verir.

Soruşturmaya Başlama, İhbar ve Geçici Durdurma

Madde 21- (Değişik Md. 23.02.2008 Sayı 26796 R.G. Md.4) Doğrudan veya ön araştırma neticesinde soruşturma açılmasına karar verildiği takdirde Başkan, soruşturmayı yürütmek üzere Daire Başkanlığını görevlendirir. Soruşturma, Kurumda görevli Uzman ve/veya Uzman Yardımcıları vasıtasıyla Daire Başkanlığı koordinasyonunda yürütülür. Daire Başkanı, gerekirse konu hakkında ilgili hizmet birimlerinden yazılı görüş talep edebilir.

Daire Başkanlığı bünyesinde yürütülen soruşturma, Kurulca soruşturma açılmasına karar verildiği tarihten itibaren en geç altı ay içerisinde tamamlanır. Gerekli görüldüğü hallerde bir defaya mahsus olmak üzere Kurul tarafından üç aya kadar ek süre verilebilir.

Daire Başkanlığınca, hakkında soruşturma açılan gerçek veya tüzel kişiye başlatılan soruşturma bildirilerek, varsa ilgili mevzuat hükümlerine aykırılığın onbeş günlük süre içinde giderilmesi gerektiği, aksi halde yapılmakta olan piyasa faaliyetinin geçici bir süre için durdurulabileceği veya lisansının doğrudan iptal edilebileceği ihbar edilir.

Yapılan ihbar üzerine ilgili mevzuat hükümlerine aykırılığın verilen süre içinde giderilmiş olduğunun tespit edilmesi halinde, geçici durdurma işlemi yapılmaksızın soruşturmaya devam edilir. Verilen süre içerisinde, aykırılığın tam olarak giderilmemiş

olduğunun tespit edilmesi halinde ise Daire Başkanlığı tarafından konu Başkanlığa bildirilir. Başkan, konuyu Kurul gündemine öncelikle alır. Kurul, piyasa faaliyetinin otuz günden az yüzseksen günden çok olmamak üzere geçici olarak durdurulmasına karar verir.

Geçici durdurma süresince, tehlikeli eylemin veya kötü niyetin ya da ürünlerde zarar oluşmasının önlenmesi ile faaliyetin durdurulmasına neden olan durumun ortadan kaldırılmasına ilişkin faaliyetler dışında hiçbir piyasa faaliyeti yapılamaz."

Delillerin Toplanması

Madde 22- Soruşturma yapmakla görevlendirilen Kurum personeli, konu ile ilgili gerekli bilgileri isteme ve yerinde inceleme yapma yetkisine sahip olup; gerekli her türlü bilgi, belge ve numunenin verilmesini ilgili kişi, kurum ve kuruluşlardan isteyebilir, bunların aslı ve/veya örneklerini alabilir, gerekli tutanakları düzenleyebilir, konu ile ilgili yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir.

İlgili kişi, kurum ve kuruluşlar kendilerinden talep edilen her türlü defter, belge, bilgi ve numuneyi vermekle yükümlüdür. Gizlilik gerekçesiyle bilgi, belge ve numune vermektan imtina edilemez.

Soruşturma safhasında, ilgili mevzuat hükümlerini ihlal ettiği iddia edilen gerçek veya tüzel kişi, kararı etkileyebilecek her türlü bilgi ve delili her zaman Kuruma sunabilir.

Raporun Tebliği ve Savunma

Madde 23- Soruşturma yapmakla görevlendirilen Kurum personeli tarafından düzenlenen soruşturma raporu, Daire başkanlığına iletilir. Raporda ilgili mevzuat hükümlerine aykırılık tespit edilmiş olması halinde, raporun bir nüshası Daire Başkanı tarafından hakkında soruşturma yapılan gerçek veya tüzel kişiye tebliğ edilir. Raporda, ihbar veya şikayet sahiplerinin kimlikleri ile üçüncü kişilerin ticari nitelikli sırlarının korunması amacıyla gerekli önlemler alınır.

Soruşturma raporunun tebliğ yazısında, hakkında soruşturma yapılan gerçek veya tüzel kişiye otuz günlük süre verilerek, raporda tespit edilen hususlarla ilgili yazılı savunmasını Kuruma göndermesi istenir. Süresi içerisinde verilmeyen savunma dikkate alınmaz. Hakkında soruşturma yapılan gerçek veya tüzel kişinin haklı gerekçeler göstermesi halinde bu süre bir kereye mahsus olmak üzere ve en çok bir katına kadar uzatılabilir.

Hakkında soruşturma yapılan gerçek veya tüzel kişinin süresi içinde Kuruma intikal eden yazılı savunmasıyla ilgili olarak, soruşturmayı yapmakla görevlendirilen Kurum personelinin varsa ek görüşü alınır. Ek görüş, Daire Başkanı tarafından hakkında soruşturma yapılan gerçek veya tüzel kişiye tebliğ edilir. İlgili kişi onbeş gün içinde bu görüşe cevap verebilir.

Daire Başkanı; düzenlenen soruşturma raporu, hakkında soruşturma yapılan gerçek veya tüzel kişinin yazılı savunması, bu savunmayla ilgili soruşturmayı yapmakla görevlendirilen Kurum personelinin varsa ek görüşü ve ek görüşe ilişkin ilgili kişinin varsa savunması ile bunların tümü üzerindeki kendi görüşünden oluşan soruşturma dosyasını Başkanlığa sunar.

Başkan, soruşturma dosyasını Kurul gündemine öncelikle alır.

Kurul Kararı

Madde 24- Kurul, soruşturma konusu üzerinde yapacağı inceleme neticesinde kararını verir.

Soruşturma raporunda ilgili mevzuat hükümlerine aykırılık tespit edilmiş olması ve bu tespitin Kurul tarafından da sabit görülmesi halinde, ilgili kanunlarda öngörülen ceza ve yaptırımların uygulanması kararlaştırılır.

Ön Araştırma ve Soruşturma Prosedürüne Gerek Olmayan Haller

Madde 25- Petrol piyasasında faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerin ilgili mevzuat hükümlerine aykırı faaliyet ve işlemlerinden bu Yönetmelikte düzenlenen ön araştırma ve soruşturma prosedürüne gerek olmayacak derecede açık olduğu Kurul tarafından belirlenenler için, Daire Başkanlığı vasıtasıyla ilgili gerçek veya tüzel kişiye onbeş günden az olmamak üzere uygun bir süre verilerek yazılı savunması alınır. Daire Başkanı, ilgili gerçek veya tüzel kişinin yazılı savunmasını, kendi görüşüyle birlikte Başkanlığa sunar. Başkan, konuyu Kurul gündemine öncelikle alır.

Kurul, yazılı savunma ve konuya ilişkin Daire Başkanlığı görüşünü inceleyerek kararını verir. İlgili mevzuat hükümlerine aykırılığın Kurul tarafından sabit görülmesi halinde, ilgili kanunlarda öngörülen ceza ve yaptırımların uygulanmasını kararlaştırır.

Doğrudan Para Cezası Uygulanabilecek Haller

Madde 26- İhbar ve şikâyet üzerine ya da yapılan denetimler sırasında;

a) Alınan numunenin ilgili teknik düzenlemeye uymadığının analiz raporu ile tespit edilmesi halinde,

b) Lisansa tabi bir piyasa faaliyetinin lisans alınmaksızın yapılmakta olduğunun tespit edilmesi halinde,

herhangi bir ön araştırma veya soruşturma yapmaya ya da savunma almaya gerek olmaksızın Kurul tarafından Kanunun 19 uncu maddesi hükümleri uygulanır.

Denetim Raporlarının Soruşturma Raporu Gibi Değerlendirilebileceği Haller

Madde 27- İkinci ve Üçüncü Bölümlerde yer alan hükümler çerçevesinde yapılan denetimler neticesinde düzenlenen denetim raporlarında tespit edilen ilgili mevzuat hükümlerine aykırılıkların Kurul tarafından, ayrıca bir soruşturma yapılmasına gerek olmayacak derecede açık ve yeterli görülmesi halinde; ilgili denetim raporunun soruşturma raporu gibi değerlendirilmesi kararlaştırılabilir. Bu durumda, Yönetmeliğin 23 ve 24 üncü maddelerinde yer alan hükümler çerçevesinde işlem yapılır.

Kararların Tebliği ve Para Cezalarının Tahsili

Madde 28- (Değişik fıkra : 31 Ekim 2008 Sayı: 27040, Md. 2) Kurul Karar örneği, hakkında soruşturma yapılan ilgili gerçek veya tüzel kişiye tebliğ edilir. İdari para cezalarının verilen süre içerisinde ödenmemesi halinde, cezanın ilgili vergi dairesi aracılığı ile tahsili sağlanır.

Kurul kararlarına karşı kararın tebliğinden itibaren süresi içinde Danıştaya başvurulabilir.

Kurulca kamuya açıklanması uygun görülen kararlar, ilgili tarafın ticari nitelikli sırlarını ifşa etmeyecek şekilde kamuya duyurulur.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Çeşitli Hükümler**

Sürelerin Başlama Tarihi

Madde 29- Süreler, ilgili gerçek veya tüzel kişiye tebliğ tarihinden itibaren başlar.

Tebliğat

Madde 30- Kurumca, bu Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin olarak yapılacak her türlü tebliğat hakkında 7201 sayılı Tebliğat Kanunu hükümleri uygulanır. Ancak, ilanen yapılacak tebliğatlar Resmi Gazete'de yayımlanır.

Adli ve İdari Makamlara Başvuru

Madde 31- Kurul, resen ya da yapılmakta olan denetim, ön araştırma veya soruşturmanın herhangi bir safhasında elde edilen bulgular neticesinde, ilgili mevzuat hükümlerine açıkça bir aykırılık tespit etmesi halinde, dava açmak da dahil olmak üzere her türlü adli ve idari makama başvuru kararı alabilir. Bu tür kararlar ilgili mercilere bildirilir.

Ayrıca Kurum, piyasa faaliyetlerine ilişkin olarak açılmış veya açılacak kamu davalarına müdahil olabilir. Bu konularla ilgili olarak suç duyurusunda bulunabileceği gibi mevzuatın uygulanması açısından, adli ve mülki makamlardan yaptırım talebinde bulunabilir.

Yönetmelikte Hüküm Bulunmayan Haller

Madde 32- Petrol piyasasında yapılan gözetim ve denetimlere ilişkin olarak bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde, sırasıyla petrol piyasasına ilişkin diğer mevzuat ile 13/11/2001 tarihli ve 2001/3529 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 1 – (Geçici Madde 1 olarak 01/01/2008 tarihinde yürürlüğe girmek üzere değiştirilmiştir. 28/12/2007 tarih ve 26741 sayılı RG Md:1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında, akaryakıt (ihrakiye dahil) türleri için, ilgili standardında yer alan deney yöntemlerinden, sayıca en az % 40 oranında akreditasyon alan laboratuvarlar, 1/7/2008 tarihine kadar ilgili akaryakıt türü için akredite laboratuvar olarak addedilir. ²

(Ek Madde : 07/01/2007, Sayı : 26396) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında, akaryakıt (ihrakiye dahil) türleri için, ilgili standardında yer alan deney yöntemlerinden, sayıca en az % 30 oranında akreditasyon alan laboratuvarlar, 1/1/2008 tarihine kadar ilgili akaryakıt türü için akredite laboratuvar olarak addedilir.

---

² 09/01/2007 ila 31/12/2007 arasında geçerli hüküm

(

Yürürlük

Madde 33- Bu Yönetmelik 20/12/2004 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 34- Bu Yönetmelik hükümlerini Başkan yürütür.

EK-1: ULUSAL MARKER TESPİT TUTANAĞI

Tutanak Seri No	
Lisans No	
Akaryakıt Sahibinin Adı/Ticari Unvanı	
Akaryakıt Sahibinin Adresi	
Kontrolün Yapıldığı Yer (Pompa, tank, tanker, boru hattı vb)	
Akaryakıtın Cinsi/Türü	
Kontrolün Yapıldığı Tarih/Saat	
Kontrol Cihaz No	
Kontrol Sonuçları	
Diğer Bilgiler	
Kontrolü Yapan Kurumun Adı	

Yukarıda cinsi ve muhteviyatı belirtilen akaryakıt üzerinde, akaryakıt sahibinin, yetkilisinin, vekilinin veya ilgili personelinin huzurunda seyyar kontrol cihazı ile ulusal marker kontrolü yapılarak, yukarıda yer alan sonuçlar elde edilmiştir. Durumu tespit eden iş bu tutanak üç nüsha olarak düzenlenmiş olup, bir nüshası ilgiliye verilmiştir.

.....; .../.../....

Denetimle Görevli Personelin Adı-Soyadı, Görevi/Unvanı, T.C. Kimlik Nosu, İmzası	Denetlenen Gerçek veya Tüzel Kişinin/ Yetkilisinin/Vekilinin/Personelinin Adı-Soyadı, T.C. Kimlik Nosu, İmzası, Kaşesi

NOT: Seyyar kontrol cihazından alınan rapor taraflarca imzalanarak bu tutanağa eklenir.

Resmi Müşahit (Varsa)

Adı ve Soyadı/Görevi/Unvanı/İmzası

EK-2: NUMUNE ALMA TUTANAĞI

Tutanak Seri No	
Lisans No	
Numune Alınan Gerçek veya Tüzel Kişinin Adı/Ticaret Unvanı	
Numune Alınan Yerin Adresi/Taşıt Plakası/ Gemi Sicil No/Tank Numarası/Vagon No	
Numunenin Alındığı Yer (Pompa, tank, tanker, boru hattı vb)	
Numunenin Alındığı Tarih/Saat	
Alınan Numunenin Cinsi/Türü	
Alınan Numune Miktarı	
Numunesi Alınan Ürünün Toplam Miktarı	
Numune Alma Gerekçesi	
Numune Etiket Seri No	
Numuneyi Alan Kurumun Adı	

Yukarıda cinsi ve muhteviyatı belirtilen akaryakıt/madeni yağdan sahibi, yetkilisi, vekili veya ilgili personeli huzurunda üç takım numune alınarak, mührü bozulmadan açılmayacak şekilde mühürlenmiştir. Durumu tespit eden iş bu tutanak üç nüsha olarak düzenlenmiş olup, bir nüshası ile numunelerden bir adeti ilgiliye verilmiştir.

.....; .../.../....

Denetimle Görevli Personelin Adı-Soyadı, Görevi/Unvanı, T.C. Kimlik Nosu, İmzası	Denetlenen Gerçek veya Tüzel Kişinin/ Yetkilisinin/Vekilinin/Personelinin Adı-Soyadı, T.C. Kimlik Nosu, İmzası, Kaşesi

Resmi Müşahit (Varsa)

Adı ve Soyadı/Görevi/Unvanı/İmzası

EK-3: NUMUNE ETİKETİ

Numune Etiket Seri No	
Lisans No	
Numune Alınan Gerçek veya Tüzel Kişinin Adı/Ticari Unvanı	
Numune Alınan Gerçek veya Tüzel Kişinin Adresi	
Numunenin Alındığı Tarih/Saat	
Numunenin Alındığı Yer (Pompa, tank, tanker, boru hattı vb)	
Alınan Numunenin Cinsi/Türü	
Numune Alma Tutanağı Seri No	
Numuneyi Alan Kurumun Adı	

Denetimle Görevli Personelin Adı-Soyadı, Görevi/Unvanı, T.C. Kimlik Nosu, İmzası	Denetlenen Gerçek veya Tüzel Kişinin/ Yetkilisinin/Vekilinin Adı-Soyadı, T.C. Kimlik Nosu, İmzası, Kaşesi

EK-4: NUMUNE TESLİM TUTANAĞI

Tutanak Seri No	
Lisans No	
Numune Alınan Gerçek veya Tüzel Kişinin Adı/Ticari Unvanı	
Numune Alınan Gerçek veya Tüzel Kişinin Adresi	
Numunenin Alındığı Tarih/Saat	
Numunenin Alındığı Yer (Pompa, tank, tanker, boru hattı vb)	
Numuneyi Teslim Alan Laboratuvarın Adı	
Numunenin Laboratuvara Teslim Edildiği Tarih	
Teslim Edilen Numunenin Cinsi ve Türü	
Teslim Edilen Numune Sayısı	
Şahit Numune Teslimi (Var/Yok)	
İstenen Analizin Cinsi (*)	
Numune Etiket Seri No	

Yukarıda cinsi ve muhteviyatı yer alan, tetkik edilerek önceden açılmamış olduğu anlaşılan ve standartlara uygun kaplarda teslim edilen akaryakıt/madeni yağ numuneleri, analiz edilmek üzere üç nüsha olarak tanzim edilmiş işbu tutanakla teslim alınmıştır.

Numuneyi Teslim Edenin Adı-Soyadı, Görevi/Unvanı, T.C. Kimlik Nosu, İmzası	Numuneyi Teslim Alanın Adı-Soyadı, Görevi/Unvanı, T.C. Kimlik Nosu, İmzası

(*)Analiz cinsi belirtilmemiş veya analiz listesi eklenmemiş ise, Petrol Piyasasında Uygulanacak Teknik Kriterler Hakkında Yönetmelikte öngörülen analizler yapılır.

EK-5: MÜHÜRLEME TUTANAĞI

Tutanak Seri No	
Lisans No	
Tesisin/İşletmenin Adı/Unvanı	
Tesis/İşletme Adresi	
Tesis/İşletme Sahibinin/Yetkilisinin Adı	
Gerçek veya Tüzel Kişinin Vergi Dairesi ve Nosu	
Mühürlemenin Yapıldığı Tarih-Saat	
Mühürleme Nedeni	
Mühürleme Süresi	
Mühürlenmiş Donanım (Tank/tanker/pompa/boru hattı vb.)	
Mühürlemeyi Yapan Kurumun Adı	

Yukarıda adı, unvanı ve adresi yer alan tesis veya işletme, yukarıda belirtilen nedenlerle sahibi, yetkilisi, vekili veya ilgili personeli huzurunda mühürlenmiştir. Durumu tespit eden iş bu tutanak üç nüsha olarak düzenlenmiş olup, bir nüshası ilgiliye verilmiştir. ....; .../.../.....

Denetimle Görevli Personelin Adı-Soyadı, Görevi/Unvanı, T.C. Kimlik Nosu, İmzası	Tesis veya İşletme Sahibinin/ Yetkilisinin/Vekilinin/Personelinin Adı-Soyadı, T.C. Kimlik Nosu, İmzası, Kaşesi

Resmi Müşahit (Varsa)
Adı ve Soyadı/Görevi/Unvanı/İmzası